

बंद्वांच्या वैद्यकीय सोई सुविधेत वाढ
करणेकरीता आवश्यक उपकरणांच्या खरेदीस
प्रशासकीय मंजूरी व खर्चास मान्यता
देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: जेएलएम १२२१/प्र.क्र.१६३/तुरुंग-२

मंत्रालय, दुसरा मजला, मुख्य इमारत,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मुंबई-४०००३२.

दिनांक: २५ फेब्रुवारी, २०२२.

वाचा

१. अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे जा. क्र. इप्रवि/वैसुवा/यंसाख/७१७३/२०२१-२२/क-६ (१) , दिनांक २१.१२.२०२१.
२. शासन निर्णय क्र. वित्त विभाग, क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दिनांक २४.६.२०२१.
३. शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्र. खरेदी-२०१८/प्र.क्र.१७/आरोग्य-८, दिनांक १७ .२.२०१८.
४. शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. संकीर्ण २०१६/प्र.क्र २१५/उद्योग-४, दिनांक २४ .८.२०१७.
५. शासन निर्णय, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, क्र. भांखस २०१७/प्र.क्र. २०४/उद्योग-४, दिनांक ०८.१२.२०१७.
६. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, भाग-२ दिनांक १७ एप्रिल, २०१५.

प्रस्तावना :-

कारागृहामध्ये शिक्षाधीन तसेच न्यायाधीन बंदी स्थानबद्ध असतात. सदर स्थानबद्ध कालावधीत देखील त्यांना मुलभूत सुविधा पुरविणे आवश्यक आहे. यामध्ये वैद्यकीय सुविधेचा देखील समावेश होतो. कारागृहामध्ये बंद्वांना शारीरिक व मानसिक आरोग्याबाबत समस्या निर्माण होऊ नये याकरिता सन २०१९-२० पासून देशात कोरोनाच्या प्रादुर्भावाच्या अनुषंगाने मा. सर्वोच्च न्यायालयात दाखल सुमोटो रिट पिटीशन सिव्हील क्र.१/२०२० मध्ये मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल क्रिमीनल सुमोटो पिटीशन स्टॅप क्र.१/२०२० व सुमोटो पीआयएल क्र.१/२०२१ मध्ये कारागृहातील कोरोना प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी वेळोवेळी देण्यात आलेल्या न्यायनिर्देशानुसार कारागृहातील बंदीजणांना वैद्यकीय सुविधा तत्परतेने पुरविणे बंधनकारक आहे.

त्यामुळे कारागृहामध्ये असणा-या वैद्यकीय सुविधेमध्ये वाढ करणे व त्याचे आधुनिकीकरण करणे गरजेचे आहे. यासाठी सदर योजनेंतर्गत कारागृहातील बंधांच्या आरोग्य विषयक गरजा समजून घेवून कारागृहातील वैद्यकीय अधिकारी यांनी मागणी केल्याप्रमाणे आवश्यक असणारी वैद्यकीय संसाधने व उपकरणे खरेदी करणे आवश्यक आहे. या दृष्टीने अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक, कारागृह व सुधारसेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी संदर्भ क्र.१ अन्वये प्रस्ताव सादर केला आहे.

२. कोरोनाच्या संसर्गजन्य साथीमुळे सन २०२१-२२ या वित्तीय वर्षात होणा-या अर्थव्यवस्थेवरील परिणामांबाबत वित्तीय उपाययोजना करण्याबाबत संदर्भीय क्र.१ येथील वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दिनांक २४.०६.२०२१ अन्वये खरेदी संदर्भात वित्त विभागाने निर्बंध घातले आहेत. वित्त विभागाच्या मान्यतेने सदर शासन निर्णयातील खरेदी संदर्भातील निर्बंध व अटी/शर्ती शिथील करून रु. १९,८१,८००/- इतक्या रकमेची वैद्यकीय उपकरणे खरेदी करण्याच्या प्रस्तावास प्रशासकीय मंजूरी व खर्चास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

राज्यातील कारागृहातील बंधांना वैद्यकीय सुविधा उपलब्ध होण्याकरिता कारागृह रुग्णालयात रु.१९,८१,८००/- (अक्षरी रुपये एकोणीस लाख एक्क्याऐंशी हजार आठशे फक्त) इतक्या रकमेची खालील नमूद तक्त्यातील वैद्यकीय उपकरणे खरेदी करण्यास या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मंजूरी देण्यात येत आहे.

(रक्कम रुपये)

अ.क्र.	उपकरणांचे नाव	नग	प्रति नग अंदाजित किंमत	अंदाजित एकूण रक्कम रुपये
१	Wheel Chair	४०	रु. १०,८००/-	रु. ४,३२,०००/-
२	Stretcher on Trolley	४१	रु.३७,८००/-	रु.१५,४९,८००/-
				रु. १९,८१,८००/-
(अक्षरी रुपये एकोणीस लाख एक्क्याऐंशी हजार आठशे फक्त)				

२. सदर खरेदी उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०१६/ प्र.क्र.२१५/ उद्योग-४, दिनांक २४.८.२०१७ व उद्योग उर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र. भांखस २०१७/ प्र.क्र.२०४/उद्योग-४, दिनांक ०८.१२.२०१७ मधील नमूद तरतुदींच्या अनुषंगाने विहित पद्धतीचा अवलंब करून केली जाईल याची काटेकोरपणाने खात्री करावी.

३. वित्त विभाग शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३ विनियम भाग-२, दिनांक १७.४.२०१५ व वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग-पहिला उपविभाग दोन मधील अ.क्र.४ नियम क्र.७ मध्ये नमूद करण्यात आलेल्या अटीस अधीन राहून प्रशासनिक विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारास अनुसरून हा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.
४. यावरील होणारा खर्च “मागणी क्र. बी-५, मुख्य लेखाशिर्ष (२०५६) तुरुंग (००) (१०१) तुरुंग (००) (१७) तुरुंगातील वैद्यकीय सुविधा वाढविणे (२०५६ ०२१३) (योजनांतर्गत योजना) ५२ (यंत्र सामुग्री व साधन सामुग्री)” या लेखाशिर्षाखाली मंजूर केलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.
५. सदर शासन निर्णय वित्त विभाग, अनौसंदर्भ क्र.६०/२०२२/व्यय-८, दिनांक १५.२.२०२२ अन्वये प्राप्त झालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.
६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२२०२२५१७१६३२२२२९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सीमा तु. सावंत)

कार्यासन अधिकारी, गृह विभाग

प्रत,

१. अपर पोलीस महासंचालक व महानिरीक्षक (कारागृह व सुधारसेवा), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
२. विशेष पोलीस महानिरीक्षक (कारागृह) दक्षिण विभाग, भायखळा, मुंबई,
३. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई,
४. प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-२, नागपूर,
५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
६. निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई,
७. कारागृह उपमहानिरीक्षक, पश्चिम विभाग पुणे,
८. कारागृह उपमहानिरीक्षक, मध्य विभाग, औरंगाबाद,
९. कारागृह उपमहानिरीक्षक, पूर्व विभाग, नागपूर,
१०. उप सचिव, अर्थ-१, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
११. वित्त विभाग, व्यय-८/अर्थ १२,
१२. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे,
१३. निवड नस्ती तुरुंग-२

//****//